

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 7.12.2011
COM(2011) 859 konč.

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o izvajanju Sklepa št. 1297/2008/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o uvedbi Programa za posodobitev evropskih statistik podjetij in trgovine (MEETS)

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o izvajanju Sklepa št. 1297/2008/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o uvedbi Programa za posodobitev evropskih statistik podjetij in trgovine (MEETS)

1. UVOD

Pod pogoji iz člena 6 Sklepa št. 1297/2008/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o uvedbi Programa za posodobitev evropskih statistik podjetij in trgovine (MEETS) (v nadaljnjem besedilu: Sklep MEETS) Komisija „do 31. decembra 2010, nato pa vsako leto do 2013, ... Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o izvajanju programa MEETS“.

To poročilo je drugo takšno poročilo s pregledom napredka držav članic in Komisije (Eurostata) pri izvajanju dejavnosti programa MEETS od prejšnjega obdobja poročanja. V prvem poročilu so bili poudarjeni ukrepi, začeti in/ali nadaljevani v letnih delovnih programih za leti 2009 in 2010. Za ti prvi dve leti je bila raven izvrševanja operativnih sredstev MEETS približno 80 %¹. Glavni razlog je zmanjšana sposobnost držav članic za sodelovanje v projektih EU po gospodarski in finančni krizi iz leta 2008.

To drugo poročilo zajema dosedanje prve glavne rezultate ter glavne pobude iz letnega delovnega programa za leto 2011, ki je bil sprejet v letu 2010.

Vse dejavnosti MEETS so v skladu s strategijo iz Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu z dne 10. avgusta 2009 o metodi proizvodnje statistike EU: vizija za naslednje desetletje².

2. CILJI, LETNI UKREPI IN PREDNOSTNE NALOGE

Čeprav program MEETS traja do konca leta 2013, je bilo ob koncu leta 2010 opravljeno prvo splošno ovrednotenje. Po tem vrednotenju je bil letni delovni program MEETS za leto 2011 prilagojen. Program je bil poenostavljen, posledica česar je bil pregled števila projektov MEETS in letnih ukrepov ter premik k zmanjšanju števila strateških usmeritev.

Glavni stebri programa MEETS so še naprej organizirani v zvezi s skupnimi mrežami v evropskem statističnem sistemu (ESS), znanimi kot projekti „ESSnet“. Vseh osem načrtovanih projektov ESSnet zdaj deluje, zadnji pa je bil vzpostavljen na začetku leta 2011.

---

¹ Eurostat je v letnem poročilu o dejavnostih za leto 2010 opozoril na izjemo glede uporabe operativnih sredstev MEETS iz proračuna za leto 2010. Ta izjema je bila upoštevana v izračunu ravni izvrševanja operativnih sredstev MEETS za prvi dve leti.

² COM(2009) 404.

Kot posledica poenostavitve delovni program za leto 2011 določa daljše obdobje podpore nekaterim od teh projektov ESSnet v obliki dodelitve večletnih nepovratnih sredstev namesto letnih.

Financiranje je bilo zagotovljeno tudi za posamezne sporazume o dodelitvi nepovratnih sredstev, sklenjene z nacionalnimi statističnimi uradi (NSU), naročenih pa je bilo tudi več zunanjih študij. Tečejo še drugi projekti, ki nimajo finančnih posledic ali so del drugih dejavnosti.

Proračunska sredstva EU za letni program za leto 2011 znašajo malo več kot 11 milijonov EUR in zajemajo 19 letnih ukrepov ter tehnično in upravno podporo, potrebno za izvajanje programa. Nepovratna sredstva bodisi prek projektov ESSnet ali v obliki posameznih nepovratnih sredstev so še vedno najbolj običajen instrument za financiranje ukrepov (približno 90 %).

2.1. Cilj 1: Pregled prednostnih nalog in razvoj ciljnih sklopov kazalnikov za nova področja

Opredelitev manj pomembnih področij

Odkar je Odbor ESS novembra 2010 sprejel nov, strateško usmerjen pristop, se manj pomembna področja v statistiki podjetij in trgovine določajo v okviru **letnega strateškega pregleda prednostnih nalog Eurostata**. Posledica pregleda leta 2010 je bila poenostavitev programa MEETS in določitev več negativnih prednostnih nalog, ki jih je treba dodatno razviti v konkretne predloge za spremembe veljavnih pravnih aktov. Zadevajo statistične podatke/serije o enoti enovrstne dejavnosti iz prilog 2 in 4 k Uredbi o strukturi statistiki podjetij³ ter spremenljivko novih industrijskih naročil iz Priloge A k Uredbi o kratkoročnih statističnih kazalcih (STS)⁴. Poleg tega se nadaljujejo prizadevanja za zmanjšanje zahtev za Intrastat in ponovno ponderiranje mednarodne trgovinske statistike za blago in storitve v korist storitvam.

Razvoj novih področij (skupine podjetij, globalizacija, podjetništvo, inovacije)

Ob koncu leta 2010 se je na podlagi izsledkov prve študije začelo metodološko delo v zvezi z razvojem **statistike skupin podjetij** na dveh prednostnih področjih: „trgovina znotraj skupin“ in „raziskave in razvoj ter inovacije“. Opravljeno je bilo vseevropsko posvetovanje z večnacionalnimi podjetji o izvedljivosti centralnega poročanja matične družbe o teh podatkih. Poleg tega je bil po temeljiti preučitvi informacij, ki so trenutno na voljo na nacionalni in evropski ravni, pripravljen pregled različnih možnih načinov zbiranja podatkov o dveh ključnih področjih v zvezi s skupinami podjetij. Na podlagi obeh dejavnosti so bila pripravljena priporočila, kako najbolje zbirati podatke na obeh zadevnih področjih, zagotovljena pa je bila tudi metodološka podlaga za zbiranje podatkov ESS o skupinah podjetij s pomočjo njihovih matičnih družb. Prva ocena tega metodološkega dela bo pred

³ Uredba (ES) št. 295/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2008 o strukturi statistiki podjetij (prenovljena). UL L 97, 9.4.2008, str. 13.

⁴ Uredba Sveta (ES) št. 1165/98 z dne 19. maja 1998 o kratkoročnih statističnih kazalcih. UL L 162, 5.6.1998, str. 1.

začetkom pilotnih testov vključena v dejavnosti projekta ESSnet za izdelavo profila velikih in kompleksnih večnacionalnih skupin podjetij (glej cilj 2).

Študija glede razpoložljivosti znotraj ESS in izračuna kazalnikov, predlagana v priročniku OECD o **gospodarskih kazalnikih globalizacije**, je bila zaključena do začetka leta 2011. Po poenostavitvi programa MEETS se bo nadaljevalo metodološko delo in v okviru projekta ESSnet o merjenju globalnih vrednostnih verig bodo organizirani pilotni testi (glej cilj 3).

Glede spremljanja politik v zvezi s **podjetništvom** se nadaljuje razvoj pravnega okvira za zbiranje usklajenih podatkov o demografiji podjetij za zaposlenimi. Poleg tega se je leta 2011 začelo prvo vseevropsko prostovoljno zbiranje podatkov za predlagane kazalnike hitre rasti inovativnih podjetij, ki bodo uporabljeni v novem „glavnem kazalniku Unije inovacij“ v okviru strategije Evropa 2020. Sodelovanje z OECD se je nadaljevalo tudi z izdelavo skupnega programa o kazalnikih podjetništva in razvojem determinant podjetništva z vključitvijo rezultatov delavnice ob koncu leta 2010.

2.2. Cilj 2: Poenostavitev okvira za statistiko v zvezi s podjetji

Povezovanje konceptov in metod v pravnem okviru

Projekt ESSnet o **skladnosti konceptov in metod statistike v zvezi s podjetji in trgovino**, ki je bil vzpostavljen leta 2010, je začel s pripravo pregleda uporabe statističnih enot in njihovih definicij v državah članicah. V začetku leta 2011 so bile organizirane delavnice s strokovnjaki iz Eurostata in NSU, pripravljen in preskušen pa je bil tudi vprašalnik za zbiranje dodatnih informacij. Poleg tega je bilo sestavljeno poročilo z orisom glavnih nerešenih vprašanj ter načrtovanih metod in postopkov. Poleg tega so bile izvedene priprave za začetek dela v začetku leta 2012 o ciljni populaciji, okvirih, referenčnem obdobju, klasifikacijah in njihovi uporabi (razčlenitve, posebni agregati) ter njihovih karakteristikah in opredelitvah.

Projekt „**Izboljšanje skladnosti med plačilno bilanco in mednarodno statistiko transakcij**“ je bil zaključen. Izsledki tega projekta, vključno s priporočili in popolno prehodno tabelo, so prispevali k delu projektne skupine o skladnosti med plačilnobilančno statistiko in statistiko trgovine.

Razvoj statistike skupin podjetij

V zvezi z **Evropskim registrom skupin podjetij**⁵ (EGR), katerega cilj je zagotoviti dosledne in usklajene okvire raziskovanj za visokokakovostno statistiko v zvezi z globalizacijo, je bil dosežen precejšen napredek.

Projekt ESSnet o metodologiji EGR je razvoj metodologije centralnih in nacionalnih procesov EGR in podatkovni model (različica 2 EGR) popeljal korak naprej. Populacija EGR

---

⁵ Pravna podlaga je bila vzpostavljena z Uredbo (ES) št. 177/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. februarja 2008 o vzpostavitvi skupnega okvira za poslovne registre v statistične namene in o razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 2186/93. UL L 61, 5.3.2008, str. 6.

5 000 večnacionalnih skupin podjetij (MNE) je bila zaključena in začela se je razširitev populacije EGR na skupno 10 000 MNE. Smernice o metodologiji EGR so bile razširjene državam članicam. Analiza polnega zajetja populacije EGR za tuja povezana podjetja in statistiko neposrednih tujih naložb še teče.

Poleg tega se je s 16 izplačili nepovratnih sredstev v letu 2009 in 8 v letu 2010 podprla opredelitev procesov in metod EGR na nacionalni ravni za uvažanje, potrjevanje, združevanje in izvažanje podatkov EGR v okolja nacionalnih registrov. Zajela so tudi opredelitev in prvo stopnjo oblikovanja orodij za avtomatizacijo procesov EGR na nacionalni ravni, kadar je to mogoče, in za izboljšanje kakovosti podatkov EGR. Vse države članice imajo dostop do vseh rezultatov teh ukrepov nepovratnih sredstev in lahko imajo korist od takega dostopa pri pripravi in razvoju nacionalnega izvajanja EGR.

Projekt ESSnet za izdelavo profila velikih in kompleksnih večnacionalnih skupin podjetij je del okvira EGR. Njegov cilj je doseči usklajene in smiselne strukture statističnih enot ter dogovor o sporočanju statističnih podatkov za skupine podjetij. V letu 2010 sta bili izvedeni študija o izvedljivosti izdelave mednarodnega profila in študija o statističnih enotah v zvezi z MNE. Metodološko delo na podlagi teh študij se bo nadaljevalo, pri čemer bo upoštevano dejansko preskušanje. Izvedljivost izvajanja priporočila za opredelitev podjetja bo ocenjena v okviru dejavnosti projekta ESSnet o doslednosti.

Izvajanje raziskovanj Skupnosti za zmanjšanje obremenitve podjetij

V pripravi je študija o metodoloških vprašanjih v zvezi z uporabo shem vzorčenja EU v podatkovnih zbirkah.

2.3. Cilj 3: Podpora izvajanju učinkovitejše metode proizvodnje statistike podjetij in trgovine

Boljša uporaba obstoječih podatkov v statističnem sistemu, vključno z možnostjo ocen

Delo o „**skladiščenju in povezovanju podatkov pri proizvodnji statistike podjetij**“ opravlja projekt ESSnet, ki je bil ustanovljen v drugi polovici leta 2010. Kot prvi korak je projekt ESSnet začel popisovati obstoječe pristope k povezovanju in skladiščenju podatkov. Razvit ter državam članicam ESS in Švici je bil poslan vprašalnik za pripravo pregleda najboljših praks pri integriranih sistemih poslovnih podatkov ter težav in zelenih rešitev. Odgovori so bili predloženi in obravnavani na delavnici aprila 2011. Raziskovanje in razprave so pokazali potrebo po analizi več obsežnih tem v zvezi z vzpostavitvijo in delovanjem skladišča podatkov. Te so vključevale natančno opredelitev/področje uporabe skladišča statističnih podatkov v tem projektu ESSnet, metapodatke, položaj/vlogo poslovnega registra, zaupnost in nedoslednost podatkov ter kakovost. Projekt ESSnet bo deloval kot strokovna skupina in ustvarjal podlago znanja ter določal smernice in zagotavljal storitve v obliki strokovnih pregledov ter svetovanja.

Poleg tega je bil dosežen precejšen napredek pri treh projektih, ki zajemajo **povezovanje mikropodatkov za posamezne statistike**:

- izveden je bil postopek s strukturno statistiko podjetij, zunanjo trgovino in **povezovanjem mikropodatkov** v zvezi z **mednarodnim oddajanjem del** in razvita je bila metodologija za to pridobivanje podatkov in povezovanje mikropodatkov. Rezultati so upoštevani v drugem pomembnem ukrepu, ki se je začel na začetku leta 2011 z vzpostavitvijo projekta ESSnet o **merjenju globalnih vrednostnih verig**. Ta projekt ESSnet bo obravnaval eno glavnih pobud iz strategije Evropa 2020, njegov cilj pa je zbiranje podatkov o čedalje bolj globalizirani poslovni dejavnosti in organizaciji ter njenem vplivu na ustvarjanje delovnih mest in trajnostno rast. Projekt namerava tudi pomagati oblikovalcem politik pri sprejemanju boljših odločitev na podlagi informacij ter spremljati globalizacijo/internacionalizacijo gospodarstev z oblikovanjem in zagotavljanjem kazalnikov gospodarske globalizacije.
- Rezultat študije za projekt „novi statistični kazalniki o **zunanji trgovini po poslovnih karakteristikah**“ so bila navodila za zbiralce podatkov za proizvodnjo statistike o mednarodni trgovini po karakteristikah podjetij na podlagi povezovanja med podatki o trgovini in informacijami poslovnega registra. Študija je zagotovila tudi informacije o metodoloških vprašanjih v zvezi z zbiranjem kombinirane statistike zunanje trgovine in statistike podjetij. Posledično je bila v revidirane uredbe o Intrastatu in Extrastatu vključena zahteva za letno zbiranje teh statističnih podatkov. Redna proizvodnja se je začela leta 2011, pri čemer je bilo prvo referenčno leto 2009. Več pilotnih študij, za katere so države članice prejele nepovratna sredstva, še teče zaradi določitve in oblikovanja novih statističnih kazalnikov, ki združujejo statistiko trgovine in podjetij. Dodatni cilj teh študij je izboljšati kakovostna in metodološka vprašanja v zvezi z zbiranjem teh novih kazalnikov.
- Projekt ESSnet o **povezovanju mikropodatkov o uporabi IKT** proučuje izvedljivost alternativnih strategij raziskovanj za izboljšanje reprezentativnosti podatkov povezanih podatkovnih nizov, vključno z njihovo analizo stroškov in koristi.

Kot del projekta „**Metodologija za sodobno statistiko podjetij (optimalno vzorčenje, ocena na podlagi modela, vključevanje podatkov)**“ še traja pregled Priročnika o metodah za evropsko statistiko podjetij in metodološki razvoj na ključnih področjih, kot so povezovanje raziskovanj, sodobne metode zbiranja podatkov in napredne tehnike ocenjevanja.

Boljša uporaba obstoječih podatkov v gospodarstvu

Za pomoč državam članicam pri čim bolj učinkoviti **uporabi administrativnih podatkov za statistične namene** program MEETS nacionalnim statističnim uradom zagotavlja finančno podporo za razvoj njihovih sistemov za zbiranje in obdelavo podatkov. Posledica sporazumov o dodelitvi nepovratnih sredstev s 16 nacionalnimi statističnimi uradi v letu 2009 je izvajanje novih načinov posodabljanja poslovnih registrov za statistične namene, inovativne metode ocenjevanja podatkov za mikro in mala podjetja, oblikovanje orodij za preskuse kakovosti, popravke napak in shranjevanje podatkov. S tem se bo za družbe zmanjšala obremenitev poročanja in izboljšala kakovost statističnih informacij.

Projekt ESSnet o uporabi administrativnih in računovodskih podatkov, ki je začel delovati leta 2009, še naprej obravnava praktična vprašanja v zvezi z uporabo teh podatkov za proizvodnjo statistike, ki bo skupna vsem nacionalnim statističnim uradom. Rezultati raziskav in analitičnega dela v prvih dveh letih dejavnosti bodo dodatno razviti v priporočila in razširjanje dobrih praks. Glavni doslej doseženi rezultati zadevajo pripravo pregleda nacionalnih praks o uporabi administrativnih podatkov, opis nacionalnih praks o uporabi različnih metod za oceno nepopolnih podatkovnih nizov, kadar se administrativni podatki uporabljajo za STS, ter pripravo seznama kazalnikov za oceno kakovosti statistike podjetij na podlagi administrativnih podatkov.

Razvoj orodij za učinkovitejše izvlečke, prenos in obdelavo podatkov

V okviru projekta „Boljša uporaba carinskih podatkov v statistiki zunanje trgovine (Extrastat)“ je bilo ob koncu leta 2010 z državami članicami podpisanih več sporazumov o dodelitvi nepovratnih sredstev. S tem naj bi se podprla prilagoditev njihovih sistemov zbiranja podatkov za statistiko Extrastat novim carinskim sistemom, ki jih je uvedel Modernizirani carinski zakonik⁶. Prvi izidi se pričakujejo do začetka leta 2012.

Pri projektu „Spodbujanje uporabe kombinirane nomenklature“ so posamezna nepovratna sredstva, zagotovljena nacionalnim statističnim uradom, privedla do pripomočkov za klasificiranje za deklarante Intrastat. Razvita so bila spletna orodja in drugi instrumenti, ki olajšujejo prepoznavanje pravih oznak blaga. S tem se bo izboljšala kakovost podatkov in zmanjšala obremenitev vprašancev.

Aprila 2011 so bile države članice pozvane k sodelovanju v projektu „Spodbujanje prenosa podatkov iz podjetij v nacionalne statistične urade“. Na voljo bo podpora za razvoj sistemov IT za zbiranje statističnih podatkov iz podjetij, razvoj nacionalnih statističnih taksonomij in oblikovanje nacionalnih statističnih taksonomij v formatu XBRL.

2.4. Cilj 4: Posodobitev Intrastata

Uskladitev metod za boljšo kakovost v poenostavljenem sistemu Intrastat

Kot rezultat poenostavitve sta bila projekta „Izboljšanje kakovosti podatkov v poenostavljenem sistemu Intrastat“ in „Zmanjšanje asimetričnosti v Intrastatu“, ki sta se začela ob začetku izvajanja programa MEETS, na koncu leta 2010 združena v en sam projekt z naslovom „Uskladitev metod za boljšo kakovost statistike trgovine znotraj EU“.

V okviru tega novega projekta države članice še naprej prejemajo podporo pri odpravi asimetričnosti ter razvoju in izvajanju ukrepov za izboljšanje kakovosti ob uporabi metodoloških smernic, oblikovanih v okviru javnega naročila storitev v letu 2010. Po dveh krogih usklajevanja po vsej EU v letih 2009 in 2010 je bilo popravljenih in/ali preprečenih več znatnih asimetričnosti, za nekatero posebno blago (plin, električna energija, vozila,

---

⁶ Uredba (ES) št. 450/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o carinskem zakoniku Skupnosti (Modernizirani carinski zakonik). UL L 145, 4.6.2008, str. 1.

zrakoplovi) pa je bila ugotovljena potreba po dodatnem izboljšanju metodoloških navodil. Državam članicam so bila odobrena nepovratna sredstva za usklajevanje.

Boljša uporaba administrativnih podatkov

V letu 2010 so bila za boljšo uporabo administrativnih podatkov v državah članicah pri proizvodnji statistike Intrastat dodeljena nepovratna sredstva. Projekti še tečejo. Zadevajo uporabo administrativnih podatkov za validacijo podatkov, zbranih v sistemu Intrastat, in (nadaljnji) razvoj skupnih sistemov za zbiranje podatkov v več državah članicah za Intrastat, DDV in izmenjavo informacij o DDV (sistem VIES).

Izboljšanje in olajšanje izmenjave podatkov znotraj Intrastata

Izid izvedenih študij in podpore državam članicam je bila okrepljena uporaba elektronskih sredstev in tehnologij za potrjevanje podatkov z avtomatiziranimi postopki in uporabo naprednih statističnih konceptov za odkrivanje napak in samopopravljanje.

3. SKLEPNA UGOTOVITEV

Sklep MEETS podrobno navaja ukrepe, ki jih je treba financirati v obdobju iz programa. To utemeljuje razmeroma veliko število pobud v prvih dveh letih programa. Vendar je bila ena od posledic gospodarske in finančne krize v letu 2008 „nasičenje“ možnosti financiranja v nacionalnih statističnih uradih zaradi pomanjkanja človeških virov. Zato je bilo treba program poenostaviti z vključitvijo nekaterih pobud in/ali njihovo usmeritvijo v šest glavnih področij, organiziranih s projekti ESSnet: skladnost konceptov in metod, EGR, izdelava profilov velikih in zapletenih večnacionalnih skupin podjetij, povezovanje mikropodatkov in skladiščenje podatkov pri proizvodnji statistike, metodologija za poslovno statistiko ter uporaba administrativnih in računovodskih podatkov.

Projekti ESSnet, ki so bili vzpostavljeni v letu 2009 ali v začetku leta 2010, so opravili veliko dela zlasti na področjih metodologije EGR, izdelave profilov in uporabe administrativnih podatkov. Dejavnosti za druge glavne stebre programa MEETS (doslednost pravnih aktov, pobude za skladiščenje in povezovanje podatkov) so zadevale pripravljalo delo, vzpostavitev osnovne infrastrukture (vzpostavitev projektov ESSnet, sporazumi o dodelitvi nepovratnih sredstev več upravičencem itd.) ter ustvarjanje omrežij nacionalnih strokovnjakov.

Poleg tega se je nadaljevalo financiranje s posameznimi nepovratnimi sredstvi v glavnem za spremljanje napredka v metodologiji ter preskušanje nekaterih metodoloških priporočil, pa tudi za razvoj orodij za učinkovitejše izvlečke, prenos in obdelavo podatkov. Več rezultatov je že na voljo, večina ukrepov pa še traja.

Pomembno je vse ukrepe razumeti kot medsebojno povezane pobude, s katerimi bodo nacionalni postopki za zbiranje statističnih podatkov o podjetjih in trgovini učinkovitejši. Za to sta potrebna dolgoročno prizadevanje in stalno spremljanje. V letih 2012 in 2013 bodo zato predložena nadaljnja poročila o napredku. Končno vrednotenje bo opravljeno v začetku leta 2014.